

**Instruks for personalets kompetencer, ansvar
og delegation af sundhedsfaglige arbejdsopgaver**

Borgermålgruppe: Alle børn og unge på Nordstjernen	Gældende fra: Juli 2020	Udarbejdet af: Sarah Halgaard Iben Mikkelsen
Gældende for: Medarbejdere, Nordstjernen	Revisionsdato: Juni 2022	Revideret af: Louise Akstrup Linneberg Christina Lindgaard Nyborg
	Næste revisionsdato: Juni 2024	Godkendt af: Ledelsen Nordstjernen

Formål

Formålet med denne instruks er at sikre, at medarbejderne kender deres ansvar, kompetencer og opgaver, og ved hvordan de skal forholde sig under givne omstændigheder, samt kan varetage en sundhedsopgave enten som en rammeopgave eller en individuel borgerspecifik delegation, således at deres sundhedsfaglige virke er i overensstemmelse med relevant lovgivning og centrale udmeldinger.

Målgruppe

Sundhedsfagligt personale

Fastansat ikke sundhedsfaglige personale, efter oplæring.

Faste vikarer, efter oplæring.

Definitioner

Opgaver omfattet af delegering

Opgaver, som er omfattet af reglerne om delegation, er som udgangspunkt lægeordnede sundhedsfaglige opgaver. Fælles for disse opgaver er, at de skal beskrives og udredt i de sundhedsfaglige planer der omfatter det enkelte barn, af sundhedsfagligt personale.

Definition på rammeopgave

Rammeopgaver er en basiskompetence hvor ledelsen skal sikre sig, at hver fagperson er kompetent til at udføre disse opgaver, da ikke alle rammeopgaverne er omfattet af de enkelte faggruppers grunduddannelse.

Det er derfor ledelsens ansvar, at medarbejderne får den nødvendige vejledning og undervisning således alle kan varetage en rammeopgave.

Definition på individuel delegering af borgerspecifik opgave

En individuel borgerspecifik opgave kan delegeres fra sygeplejerske til social- og sundhedsassistent samt øvrigt personale. Terapeuter kan uddelegere indenfor deres kompetenceområde.

Hvorfor en sundhedsfaglig individuel borgerspecifik opgave, altid skal delegeres fra læge, sygeplejerske eller terapeut.

Fagligt og personligt ansvar

Sundhedsfagligt personale med autorisation

Som autoriseret sundhedsperson har man et særligt ansvar for at udvise omhu og samvittighedsfuldhed. Der er skærpet indberetningspligt og man kan blive frataget retten til at udøve sit erhverv, hvis man ikke lever op til sine forpligtelser eller skønnes at være til fare for patientsikkerheden. Såfremt der delegeres videre til ikke autoriserede personer, har man ansvaret for udførelsen af den delegerede opgave og for at de medarbejdere, der delegeres til, er oplærte. Ansvaret omfatter:

- At personen er kvalificeret til at løse opgaven
- At personen har fået entydig instruktion i udførelsen og omfang af opgaven
- At personen har forstået instruktionen
- At personen er instrueret i at kunne handle på komplikationer
- At personen er instrueret i, hvornår der skal tilkaldes hjælp
- At personen kender omfanget af behov for tilsyn og observationer

Den sundhedsfaglige autoriserede medarbejder der overdrager opgaven enten som rammeopgave eller individuelle borgerspecifikke opgave kan ikke pålægges ansvar for, at dennes instruktion ikke bliver fulgt.

En individuel borgerspecifik delegeret opgave må ikke videredelegeres af ikke autoriserede personale.

Øvrige personale uden autorisation

Øvrige personale uden autorisation udøver sundhedsfaglig virksomhed efter delegation. Det kan være delegation fra en sygeplejerske med autorisation. Som medhjælp har man altid et selvstændigt ansvar for at udvise omhu og samvittighedsfuldhed i sit faglige arbejde og frasige sig opgaver, som man ikke mener at kunne varetage.

Ledelsens ansvar

Det er lederen, der har ansvaret for hvilke opgaver, der kan løses af de forskellige medarbejdergrupper, samt at sikre at pågældende medarbejdere har kompetencer og viden til at udføre opgaverne.

Fremgangsmåde ved individuel borgerspecifik delegation

1. Teoretisk gennemgang af opgaven, undervisning og vejledning.
2. Observere og vejlede medarbejderen når denne udfører opgaven, udført under vejledning.
3. Observere medarbejderen udfører opgaven selvstændigt

Efter en uddelegering og oplæring af en sundhedsfaglig opgave, udfyldes der løbende et "skema til delegering". Dette skema skal indskrives af medarbejderen individuelle kompetenceskema. Kompetenceskemaerne er gemt på hver enkelt personale sag.

Referencer og lovgivning

[Vejledning om udfærdigelse af instrukser](#)

[Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp \(delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed\)](#)

Indsatser beskrevet i Struer Kommunes instrukser

Oversigt over hvilke opgaver der kan udføres som rammeopgave eller individuel borgerspecifik delegation.

Skemaet er specifikt til Nordstjernen, men anvendes i Sundhed og Omsorg og Private leverandører.

	Indsatser beskrevet i Struer Kommunes instrukser.	Social- og sundhedsassistent			Social- og sundhedshjælper Terapeut Pædagog		
		Kompetencer via uddannelsen	Rammeopgave	Individuel borgerspecifik delegation	Kompetencer via uddannelsen	Rammeopgave	Individuel borgerspecifik delegation
Sygeplejefaglig udredning	Sygeplejefaglig udredning Se indsatskatalog	Nej	Ja Kun plejebolig	Nej	Nej	Nej	Nej
Opfølgning	Opfølgning på sygeplejefaglige områder Se indsatskatalog	Nej	Ja Kun plejebolig	Nej	Nej	Nej	Nej
Koordinering	Koordinering (af sundhedsfaglige områder)	Nej	Ja Kun plejebolig og Nordstjerne	Nej	Nej	Ja Kun Nordstjerne	Nej
Anlæggelse og pleje af kateter	RIK/SIK - Mænd (Engangskateter)	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Ja, Kun bosteder
	Anlæggelse af permanent kateter – Mænd	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej
	RIK/SIK – Kvinder (Engangskateter)	Nej	Ja	-	Nej	Nej	Ja
	Anlæggelse af permanent kateter – kvinde	Nej	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
	Kateterskyl	Ja	Ja	-	Nej	Nej	Ja
	Observation og pleje af kateter (inkl. Tømning af pose)	Ja	Ja	-	Nej	Ja	-

	Indsatser beskrevet i Struer Kommunes instrukser.	Social- og sundhedsassistent			Social- og sundhedshjælper Terapeut Pædagog		
		Kompetencer via uddannelsen	Rammeopgave	Individuel borger-specifik delegation	Kompetencer via uddannelsen	Rammeopgave	Individuel borger-specifik delegation
	Skift af forbindelse og pleje af hud ved indstikssted topkateter	Ja	Ja	-	Nej	Ja	-
	Pleje af nefrostomikateter	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Behandling med ortopædiske hjælpemidler	Behandling med ortopædiske hjælpemidler	Ja	Ja	-	Nej	Ja Nordstjernen	Ja
Behandling og pleje af hudproblem	Se indsatskatalog	Ja	Ja	-	Ja	Ja	-
Behandling og pleje af mave-tarmproblem	Vejledning om kost, væskeindtag, fysisk aktivitet og gode toiletvaner <i>Oprettes som SUL-ydelse i komplekse tilfælde</i>	Ja	ja	-	Nej	Ja, kun bosteder	Nej
Cirkulations-behandling	Anlæggelse af stumpforbinding	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Ja
	Blodtryk og puls	Ja	Ja	-	Nej	ja	Ja
	Vægtmåling/observation af væskeophobning	Ja	Ja	-	Nej	ja	Ja
Dialyse	Dialyse	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej
Drænpleje	Drænpleje	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej
Ernæringsindsats	Ernæringsindsats	Ja	Ja	-	Nej	Ja Nordstjernen	Nej
	Blodsukker	Ja	Ja	-	Nej	Ja, kun bosteder	Ja
	Vægtmåling over/undervægt	Ja	Ja	-	Ja	Ja	-
Forflytning og mobilisering	Forflytning og mobilisering	Ja	Ja	-	Nej	Ja	Ja

	Indsatser beskrevet i Struer Kommunes instrukser.	Social- og sundhedsassistent			Social- og sundhedshjælper Terapeut Pædagog		
		Kompetencer via uddannelsen	Rammeopgave	Individuel borgerspecifik delegation	Kompetencer via uddannelsen	Rammeopgave	Individuel borgerspecifik delegation
Iltbehandling	Saturationsmåling	Nej	Ja	-	Nej	Nej	Ja
	Skift og rengøring af iltkatetre og andet udstyr	Ja	Ja	-	Nej	Nej	Ja
Inkontinensbehandling	Kontinensudredning og bevilling af hjælpemidler	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
	Blærescanning	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Intravenøs medicinsk behandling	Alle opgaver i forbindelse med intravenøs behandling varetages kun af sygeplejersker med kompetencer inden for intravenøs behandling	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Fjernelse af kemopumpe							
Intravenøs væskebehandling							
Kompressionsbehandling	Anlæggelse af flerlagsbind	Nej	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
	Anlæggelse af komprimerende zinkbehandling	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej
	Hjælp til kompressionsstrømper På- og aftagning	Ja	Ja	-	Ja	Ja	-
	Hjælp til kompressionsbind På- og aftagning	Ja	Ja	-	Nej	Nej	Ja
	Opmåling til kompressionsstrømper varetages kun af speciale-sygeplejerske	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Medicinadministration	Medicinalgivning	Ja	Ja	-	Nej	Ja	-
	Udlevering af doseret medicin						

	Indsatser beskrevet i Struer Kommunes instrukser.	Social- og sundhedsassistent			Social- og sundhedshjælper Terapeut Pædagog		
		Kompetencer via uddannelsen	Rammeopgave	Individuel borgerspecifik delegation	Kompetencer via uddannelsen	Rammeopgave	Individuel borgerspecifik delegation
	<p>Injektion subcutant og intramuskulært – fast medicin</p> <p><i>Det kan overdrages til assistent at give dosis- og intervalfaste ordinationer af sc- eller im-behandling.</i></p> <p>Bemærk! Indsatsen visiteres som ”Injektion subcutant og intramuskulært”</p> <p>Alle der giver injektioner skal kunne varetage behandling med inj.adrenalin, medmindre det er lægelig vurderet at dette ikke er nødvendigt</p>	Ja	Ja	-	Nej	Nej	Ja, kun bosteder
	<p>Injektion subcutant og intramuskulært – PN – medicin</p> <p><i>Det kan overdrages til assistent, når der er ordineret ét pn-præparat: at klargøre, give og observere ift. Et præparat. Altid efter faglig dialog med en sygeplejerske (evt. telefonisk) og efter forudgående sygeplejefaglig vurdering (en sygeplejerske har været tilstede inden for de sidste 24 timer)</i></p>	Nej	Nej	Ja, kun plejebolig	Nej	Nej	Nej
	<p>Injektion insulin – fast, samt insulin efter blodsuktermåling</p> <p>Bemærk! Indsatsen visiteres som Injektion subcutant og intramuskulært</p>	Ja	ja	-	Nej	Nej	Ja, kun bosteder
	<p>Tryghedskasse</p> <p><i>Kan kun administreres af sygeplejersker. Dette gælder også hvis der er ordineret og gives flere præparater PN samtidig, som er identiske med præparater i Tryghedskassen</i></p>	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
	<p>Øjendrypning</p> <p><i>Det er kun når der dryppes</i></p>	Ja	Ja	-	Nej	Ja	-

	Indsatser beskrevet i Struer Kommunes instrukser.	Social- og sundhedsassistent			Social- og sundhedshjælper Terapeut Pædagog		
		Kompetencer via uddannelsen	Rammeopgave	Individuel borgerspecifik delegation	Kompetencer via uddannelsen	Rammeopgave	Individuel borgerspecifik delegation
	<i>med et præparat at opgaven er ramme-opgave for sosu-hjælpere etc.</i>						
	AK-behandling, dispensering	Ja	Ja	-	Nej	Nej	Nej
	Medicinske plastre <i>Det er kun plastre mod demenssygdomme der er rammeopgave for sosu-hjælpere etc.</i>	Ja	Ja	-	Nej	Ja Plastre mod demenssygdomme	Ja
	Vagitorier og suppositorier <i>Det er kun suppositorier der gives for afføring der er en rammeopgave for sosu-hjælpere etc.</i>	Ja	Ja	-	Nej	Ja Kun laksantia og kun Nordstjerne n mod svampeinficerede sygdomme	-
	Inhalationsmedicin	Ja	Ja	-	Nej	Ja	-
	Kontrol af dosisdispenseret medicin	Ja	ja	-	Nej	Nej	Nej
	Medicinske salver og cremer	Ja	ja	-	Nej	Ja Kun gruppe 1	Ja Gruppe 2-4
Medicin-dispensering	Medicindispensering Sidedosering <i>Omfatter alle procedure i henhold til medicininstruksen, samt opdatering af FMK</i>	Ja	Ja	-	Nej	Nej	Nej
Oplæring	Oplæring <i>Anvendes når borger skal lærer nye færdigheder i forbindelse med behandling af sin sygdom.</i>	Ja	Ja	-	Nej	Nej	Ja
Parenteral ernæring	Parenteral ernæring - Skift af forbindelse ved indstikssted - Dispensering og	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej

	Indsatser beskrevet i Struer Kommunes instrukser.	Social- og sundhedsassistent			Social- og sundhedshjælper Terapeut Pædagog		
		Kompetencer via uddannelsen	Rammeopgave	Individuel borger-specifik delegation	Kompetencer via uddannelsen	Rammeopgave	Individuel borger-specifik delegation
	<i>administrering af ernæring</i>						
Pleje ved anvendelse af personlige hjælpemidler	Pleje ved anvendelse af personlige hjælpemidler	Ja	Ja	-	Ja	Ja	-
Psykiatrisk støtte	Psykiatrisk støtte	Ja	Ja	-	Nej	ja	Ja
Rehabilitering	Rehabilitering <i>Anvendes når tabte færdigheder skal genlæres</i>	Ja	-	-	Nej	ja	Ja
Respirationsbehandling	Behandling med CPAP-, PEP- og BIPAP-maske <i>Inkl. Mundpleje Fysioterapeuter kan oplære i lungefysioterapi</i>	Nej	Ja	-	Nej	Ja, pep-maske kun Nordstjernen	Ja
Samarbejde med netværk	Samarbejde med netværk	Nej	Ja	-	Nej	Ja	Nej
Sekretslugning	Sekretslugning	Nej	Nej	Ja Der suges ikke dybt	Nej	Nej	Ja kun Nordstjernen – Der suges ikke dybt!
Smertevurdering	Afdækning af smerteproblem	Ja	-	-	Nej	Ja	Nej
	Udredning af smerteproblem og identifikation af behov for smertelindring	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Sondeernæring	Anlæggelse af sonde	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
	Skift af PEG Sonde	Nej	Ja Kun Nordstjernen	Ja	Nej	Ja Kun Nordstjernen	Ja Kun Nordstjernen
	Indgift af ernæring og væske via sonde – PEG	Ja	-	-	Nej	Ja	Ja

	Indsatser beskrevet i Struer Kommunes instrukser.	Social- og sundhedsassistent			Social- og sundhedshjælper Terapeut Pædagog		
		Kompetencer via uddannelsen	Rammeopgave	Individuel borger-specifik delegation	Kompetencer via uddannelsen	Rammeopgave	Individuel borger-specifik delegation
	Indgift af ernæring og væske via sonde – Nasal	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej
	Skift af forbindelse og pleje af hud ved indstikssted - PEG	Ja	Ja	-	Nej	Ja	-
Stomipleje Indsatsen omfatter typisk skift af pladesystem og pose/tømning af pose samt hudpleje	Vurdering/udredning af behov for stomiartikler og bevilling/bestilling	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
	Stomipleje <i>Herunder pladeskift</i>	Ja	Ja	-	Ja	Ja	-
	Poseskift	Ja	Ja	-	Nej	Ja	Ja
Subkutan væskebehandling	Subkutan væskebehandling	Nej	Ja	-	Nej	Nej	Nej
	Skift af subkutan kanyle <i>Samt anlæggelse af ny</i>	Nej	Ja	-	Nej	Nej	Nej
Særlig kommunikationsform	Særlig kommunikationsform	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej
Sårbehandling	Sårbehandling	Nej	Nej	Ja	Nej	Ja, kun bosteder	Nej
	Kirurgisk sår	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej
	Diabetisk sår	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej
	Cancersår	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej
	Tryksår	Nej	Nej	Ja	Nej	Ja, kun bosteder	Nej
	Artielle sår	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej
	Venøs/blandingssår	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej
	Traumesår	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej
	Telemedicinsk sårbehandling	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
	VAC -behandling	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej

	Indsatser beskrevet i Struer Kommunes instrukser.	Social- og sundhedsassistent			Social- og sundhedshjælper Terapeut Pædagog		
		Kompetencer via uddannelsen	Rammeopgave	Individuel borger-specifik delegation	Kompetencer via uddannelsen	Rammeopgave	Individuel borger-specifik delegation
Trakeostomipleje <i>Indsatsen omfatter typisk skift af trakealkanyle, skift af forbindelse og pleje af hud ved indstikssted</i>	Skift af trakealkanyle	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
	Skift af forbindelse og pleje af hud ved indstikssted (Trakeostomipleje)	Nej	Ja	-	Nej	Nej	Nej
Undersøgelse og måling af værdier	Undersøgelse og måling af værdier	Ja	Ja	-	Nej	Ja, kun bosteder	Ja
	Måling af TOBS-værdier <i>Se samarbejdsaftale for Hjemmesygepleje/Hjemmepleje-leverandør</i>	Nej	Ja	-	Nej	Nej	Nej
Vurdering af søvnmønster <i>Indsatsen omfatter afdækning af evt. søvnproblem og identifikation af evt. behov for særlig indsats</i>	Afdækning af søvnproblem	Ja	-	-	Nej	Nej	Nej
	Udredning af søvnproblem og identifikation af behov for særlig indsats	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Væske pr. os	Væske pr. os	Ja	Ja	-	Nej	Ja	-